

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ І НАСЛІДКИ МІГРАЦІЇ МОЛОДІ З УКРАЇНИ

***І.О. Павленко**, здобувач вищої освіти групи Ф-1/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Міграція значно впливає на суспільний розвиток країні. Вона є вразливим показником реагування громадян на зміни в соціальному, економічному, політичному житті. Залежно від її величини й напрямку вона впливає на

демографічні процеси, які відбуваються в державі і можуть стати необерненими.

В Україні надзвичайно швидко зростає кількість українських студентів за кордоном. І, з одного боку, це можливість набратися іноземного досвіду, але, з іншого боку, більшість цих людей розглядає освіту як можливість залишитися за кордоном. Тим більше, що їх до цього заохочують країни їхнього перебування, які зацікавлені в таких емігрантах. Найбільше українських студентів навчаються у Польщі, Німеччині, Канаді та Чехії. Така тенденція пояснюється тим, що ці країни пропонують широкі програми навчання та стажування для молоді. Варто додати, що молодь залишатиметься в Україні за однієї умови: якщо будуть зміни на краще. Поки цього не відбувається, а тому молоді люди виїжджатимуть і в подальшому. Цьому є таке пояснення: нестача якісних робочих місць [1]. Наслідком соціально-економічних проблем в країні стає масова трудова міграція.

Трудова міграція являє собою форму розвитку ринку праці, яка формується економічними інтересами людей, дає змогу знайти нові можливості для реалізації творчого потенціалу кожної людини. До причин, що визвали масову міждержавну трудову міграцію громадян України, належать: наявність економічної нестабільності в країні та невизначеність шляхів стабілізації економічних та соціальних процесів; зростання безробіття; відсутність перспектив ефективного використання надбаних професійних знань та навичок, практичного досвіду; різниця в оплаті праці та умовах життя в Україні та країнах Європи та Америки; відсутність правового захисту інтелектуальної власності, гуманітарні мотиви тощо [2]. До негативних наслідків міграції можна віднести: гальмування темпів НТП; скорочення кількості обдарованих і освічених молодих людей, що зумовлює старіння нації; торгівля людьми та примусова праця українських громадян; підвищення рівня злочинності та соціального напруження у суспільстві через міжнародні конфлікти; тривала трудова зайнятість у сферах низько-кваліфікованої праці, яка призводить до втрати кваліфікації, професії, набутих раніше в Україні; загрози соціального

характеру пов'язані із руйнуванням сімей, явищем сирітства дітей заробітчан, проблем демографічного характеру. Враховуючи негативні наслідки світової кризи для України можна говорити, що трудова еміграція може стати ще більш загрозливим фактором, що призведе до ще більшого скорочення населення в Україні та, імовірно знелюднення деяких територій [3].

Проблема полягає в тому що виїджає молоде економічно активне покоління, яке асимілюючись у більш привабливі й перспективні країни може залишитись там назавжди. Для трудової міграції молодого покоління працездатного віку 15-40 років з середньою та професійно-технічною освітою, після надання українцям дозволу на працевлаштування у країнах ЄС найбільш популярною залишається Польща.

За даними Прикордонної служби Польщі на кордоні між Україною і Польщею за перше півріччя 2018 року в'їхало до Польщі в рамках безвізового режиму 33,0% українців на підставі чинних віз, 29,0% громадян України в рамках місцевого прикордонного руху [4]. Близько 16,0 % українців працездатного віку працюють за кордоном – це 4 млн громадян, одночасно в інших країнах перебуває приблизно 2,6-2,7 млн українців. Такими є висновки дослідження Центру економічної стратегії «Скільки українців поїхало за кордон і що з цим робити». 34,0% українців, які їздили за кордон у 2015-2017 роках, – «маятникові мігранти», які виїждять на заробітки і повертаються; близько 20,0% – довгострокові мігранти, 20,0% – короткострокові мігранти. Виїхали з України всією родиною близько 100 тисяч. Приблизно 563 тисячі (14,0%) поїхали за кордон, але потім повернулися [5].

Наряду з вищезазначеними негативними наслідками міграція може мати й позитивні тенденції, серед яких: грошові перекази в іноземній валюті, що підвищуватимуть платоспроможний попит та сприятимуть розвитку малого та середнього бізнесу, накопичення досвіду та отримання певної кваліфікації на іноземних підприємствах, залучення іноземного інвестиційного капіталу, через створення спільних підприємств. Разом з тим необхідно до вирішення проблеми підходити комплексно, враховуючи несприятливу демографічну

ситуацію, стрімке старіння населення і невідворотний в недалекому майбутньому дефіцит робочої сили. Тому вкрай важливою є реалізація і вироблення активної державної міграційної політики, через запровадження таких заходів, які б стимулювали працевлаштування населення на території України: перехід до інноваційної економічної моделі, підвищення рівня економіки, сприяння вільному доступу до отримання освітніх послуг, забезпечення робочими місцями, високоякісним медичним обслуговуванням, високим рівнем середньої заробітної плати тощо.

Література:

1. Брензович К. С. Аналіз міграційних потоків молоді України / К. С. Брензович, М. П. Глодан // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Випуск 16, ч. 1. – 2017. – С. 26-29.
2. Населення України. Трудова еміграція в Україні. – К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.idss.org.ua/monografii/poznyak_2010.pdf.
3. Жибак М.М. Вплив міграц. проц. на відтвор. сільськ.насел. в захід. регіоні / М.М. Жибак // Економіка АПК. – 2009. - №5. – С.139-142.
4. Підтримка управління міграцією та притулком в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://dmsu.gov.ua/assets/files/migprocess/zvit_vypusk_28.pdf.
5. Піонтківська І. Скільки українців поїхало за кордон і що державі з цим робити / [І. Піонтківська, Д. Яблоновський, Ю Руда та ін.] : аналітична записка. – 2018. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Migration-note.pdf>.

***Науковий керівник – Лесік І. М.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет***